

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Z dniem 1 października 2008 r. weszła w życie ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 192, poz. 1378, z późn. zm.).

Ustawa zastąpiła ustawę o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej z dnia 22 kwietnia 2005 r. (Dz. U. Nr 86, poz. 732 z późn. zm.)

Wprowadza ona bardziej drastyczne rozwiązania w stosunku do dłużników alimentacyjnych, które dotyczą:

- sposobu egzekucji alimentów od osób uchylających się od ich opłacania
- nowej formy pomocy kierowanej do rodzin, gdzie osoby zobowiązane do alimentacji uchylają się od płacenia świadczeń alimentacyjnych .

Uchwałą Nr XXXIII/274/08 Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia 30 października 2008 r. przekazano realizację zadań z zakresu postępowania i podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach.

Podstawowe informacje o zasadach korzystania ze świadczeń przyznawanych z funduszu alimentacyjnego od 1 października 2008 roku, a także informacje o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych.

Ustawa określa działania służące poprawie skuteczności egzekucji zasądzonych alimentów, a należą do nich głównie: ścisła współpraca gmin z komornikami w zakresie poprawy skuteczności egzekucji alimentów, zwiększenie kontroli sądu nad działalnością komorników, współpraca gminy z urzędem pracy, mająca na celu aktywizację zawodową dłużnika alimentacyjnego, obowiązek złożenia przez gminę wniosku o ściganie za przestępstwo niealimentacji w przypadku, gdy uchyla się od prac wskazanych przez właściwe organy lub uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu środowiskowego.

Komu przysługują świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego.

Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest **dziecko**, które ma zasądzone od rodzica alimenty (mogą to być również alimenty na podstawie ugody zawartej przed sądem), jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna.

Świadczenia z FA przysługują na dziecko:

- do ukończenia przez nie 18 lat; ;
- starsze świadczenia przysługują do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się w ono szkole lub szkole wyższej;
- posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, którego rodzic nie płaci zasądzonych alimentów, świadczenia przysługują bez względu na wiek dziecka.

Jednym z warunków przyznania świadczenia jest **bezskuteczna egzekucja** jeżeli w okresie dwóch miesięcy przed złożeniem wniosku o świadczenie z FA komornik nie wyegzekwował pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Bezskuteczność egzekucji potwierdza komornik sądowy odpowiednim zaświadczeniem. Można je od komornika uzyskać samemu lub wystąpić o ich uzyskanie przez organ właściwy wierzyciela tj. : urząd gminy lub ośrodek pomocy społecznej, w którym osoba ubiega się o świadczenie z FA (w jednych gminach świadczenie przyznaje urząd gminy w innych ośrodek pomocy społecznej).

W przypadku, gdy egzekucja alimentów nie jest prowadzona w Polsce, gdyż dłużnik mieszka za granicą, w celu potwierdzenia bezskuteczności egzekucji, do wniosku o przyznanie świadczenia z FA wnioskodawca musi dołączyć odpowiednie zaświadczenie z sądu okręgowego (lub innego właściwego sądu) lub zagranicznej instytucji egzekucyjnej, potwierdzające bezskuteczność egzekucji zasądzonych alimentów lub niemożność prowadzenia egzekucji.

Aby nabyć prawo do świadczenia z FA dziecko, które ma zasądzone alimenty nie musi być wychowywane przez rodzica samotnie. Prawo do świadczenia z FA przysługuje też na dzieci wychowywane przez rodzica, który zawarł kolejny związek małżeński, żyje w nieformalnym związku lub mąż/żona nie płaci zasądzonych alimentów. W takich przypadkach rodzic zobowiązany do alimentacji nie jest wliczany do składu rodziny, więc jego dochód nie jest brany pod uwagę przy ustalaniu czy rodzina ma prawo do świadczenia z FA.

Dochód uprawniający do świadczeń.

Prawo do świadczenia z FA przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie w roku poprzedzającym okres świadczeniowy nie przekracza **725 zł**.

Ustalając prawo do świadczenia z FA brany jest pod uwagę dochód uzyskany przez członków rodziny. Na dochód ten składają się następujące składniki:

- przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach ogólnych na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- deklarowany w oświadczeniu dochód z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,
- inne dochody nieopodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych enumeratywnie wyliczone w ustawie o świadczeniach rodzinnych (np. wszelkie stypendia otrzymywane przez uczniów lub studentów, alimenty na rzecz dzieci).

Do dochodu rodziny nie wlicza się kwot zaliczek alimentacyjnych otrzymanych w 2007 r.

W przypadku, gdy rodzina posiada gospodarstwo rolne, dochód z tego tytułu oblicza się na podstawie liczby hektarów przeliczeniowych znajdujących się w jej posiadaniu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy. W tym, jeżeli zmiana powierzchni gospodarstwa rolnego miała miejsce w trakcie miesiąca, nową powierzchnię gospodarstwa uwzględnia się od miesiąca następnego. Miesięczna wartość dochodu z 1 ha przeliczeniowego została określona na poziomie 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym.

W przypadku, gdy rodzina lub osoba ucząca się utrzymuje się z gospodarstwa rolnego oraz uzyskuje pozarolnicze dochody, dochody z obu tych źródeł sumuje się.

Wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Świadczenia z FA przysługują w kwocie bieżąco zasądzonych alimentów, ale nie mogą wynieść więcej niż po 500 zł na każde z uprawnionych do alimentów dzieci.

Okres otrzymywania świadczeń, kiedy złożyć wniosek.

Świadczenia z FA przyznawane są na tzw. okresy świadczeniowe, trwające 12 miesięcy od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego. Jednak wnioski o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego osoby zainteresowane mogą składać już od 1 sierpnia.

W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za październik następuje do dnia 31 października.

W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 31 października, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za październik następuje do dnia 30 listopada.

Gdzie złożyć wniosek o świadczenie z funduszu alimentacyjnego.

Wniosek o przyznanie świadczeń z FA, w odróżnieniu od wniosku o przyznanie zaliczki alimentacyjnej, należy złożyć nie u komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne lecz bezpośrednio w Ośrodku Pomocy Społecznej. .

Postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona do alimentów (dziecko za pośrednictwem swego przedstawiciela ustawowego) może złożyć do organu właściwego wierzyciela (oznacza to urząd gminy lub ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej do alimentów) wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie, od komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne, o bezskuteczności egzekucji, zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów.

W przypadku złożenia wniosku bez w/w zaświadczenia, organ właściwy wierzyciela wyzywa organ prowadzący postępowanie egzekucyjne do przesłania zaświadczenia. Komornik prowadzący postępowanie egzekucyjne jest obowiązany do przesłania zaświadczenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

W przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego organ właściwy wierzyciela „z urzędu” występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika (oznacza to urząd gminy lub ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego) o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

Po otrzymaniu w/w wniosku, organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niemożności utrzymania osoby uprawnionej, oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika:

- 1) zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako

bezrobotny, albo jako poszukujący pracy, w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny;

- 2) zwraca się do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- 3) w razie braku możliwości aktywizacji zawodowej występuje z wnioskiem do starosty o skierowanie dłużnika alimentacyjnego do robót publicznych lub prac organizowanych na zasadach robót publicznych, określonych w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W przypadku uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, odmowy złożenia oświadczenia majątkowego oraz odmowy podjęcia prac, w ramach aktywizacji zawodowej, uchylania się od nich lub odmowy zarejestrowania się jako bezrobotny, odmowy zarejestrowania się jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny, organ właściwy dłużnika:

- 4) składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.3),
- 5) kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Organ właściwy dłużnika informuje organ właściwy wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz o ich efektach.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej do alimentów, łącznie z ustawowymi odsetkami..